

SASTEIGTS SACERĒJUMS

Par Vizbuļa Bērces stāstu „Pirmie vienpadsmi”

I. MUIŽNIEKS

Straujā kolektivizacijas kustība Latvijas laukos radījusi atspoguļojumu arī latviešu padomju literatūrā. Tieši tad, kad tikko sāku organizētās pirmās kop-saimniecības, Vilijs Lācis grandiozās epopejas „Vētrās” trešajā daļā līcelos vilcienos izzemēja jaunās kolchozu kustības sākumus. To pašu var sacīt par Annas Sakses romānu „Pret kainu”, kas noslēdzas ar kolchoza dibināšanas no-tālojumu. Kolchoza tapšanu un pirmos solus kopdrūvā redzam Annas Brodeles lugā „Upečiemu pavasaris”. Otrā viņas lugā „Zelta drava” parādīta kolchoznieku dzīve tālāk attīstības periodā, kad organizēšanās jau puslīdz pabeigta, un sākās cīņa par vispārēju lopkopības līmena pacelšanu, par augstām ražām un rekordizlaukumiem. Ar šo temu cieši savīta arī Elinas Zālītes lugā „Vārds sievietēm”.

STALINA PREMIJU LAUREATI

Prof. Dr. JĀNIS ZUTIS

JĀNIS GRANTINS

KULTURAS DZĪVE PADOMIJA LATVIJĀ

Rakstnieki

propagandē bērnu grāmatu

Vakar republikā sākās bērnu grāmatas nedēļa. Bērnu literatūras propagandēšanā aktīvi piedalās latviešu padomju rakstnieki. Stalina premijas laureats A. Grigulis, J. Grots, J. Plaudis, J. Vanags, E. Damburs, K. Fimbers un daži citi rakstnieki uzstāsies sākumjumos periferijas centru kulturas un tautas namos. Līdz ar rakstniekiem šajos izbraukumos dodas Kinofikacijas ministrijas darbinieki, kas demonstrēs ikās bērnu un jaunatnes filmas, sarakojumos noorganizēs arī bērnrāmātāzādes un tirdzījus.

Ti plašā paredzama rakstnieku alība bērnu grāmatas nedēļas sāums Rīgā. Skolās, Pionieri pilī, bērnu klubos, bibliotekas, kinoteātrīs uzstāsies tautas rakstnieks irznieks-Uptis, Stalina premijas laureats A. Sakse, V. Lukss, J. Va-J. Plaudis, A. Balodis, Fr. Rokss, Z. Grīva, A. Brodele, M. Rudzīns, V. Branks u.c.

Laišītā tikšanās ar I. Lēmanu

gājušo ceturtdien LPSR Zinātnu emīciju Misīja bibliotekā notika iu tikšanās ar rakstnieku Indriķi Inni. Par viņu mākslinieciskās atjas ceļu referēja E. Damburs, bet manis pastāvīgi par savas dail-turpmākajiem plāniem.

Lieliekas lasītavā bija sarīkota iz-kurā eksponēti visi līdz šim I. Lēmanu darbi latviešu un u valodā.

Mēģinājumi trīsreiz nedēļā

Viens no rosīgākajiem mākslinieciskās pašdarbības kolektīviem Baldones rajonā ir Stelpes tautas deju kopa. Tās dalībnieki pulcējas uz mēģinājumiem trīsreiz nedēļā. Tādēl arī gūti nopietni panākumi: pamatīgi iestudētas 4 latviešu tautas dejas, viena lietuviešu un viena baltkrievu tautas deja.

Ar sagatavotajām dejam deju kopa kuplinājusi sarīkotu programmas ne vien Stelpes tautas namā un septiņgadīgais skolā, bet arī Baldones rajona kulturas namā, kolchozās «Ezeriņi», «Tērauds» un «8. marts».

Koncerti strādniekiem

LPSR Valsts Operas un baleta teātra sistematiski rīko darba pārtraukumu koncertus dažādās Rīgas rūpniecības. Teatra mazais simfoniskais orkestris diriģenta Pētera Sāvēja vadībā un redzamākie solisti jau vairākkārt viesojas Valsts elektrotehniskajā fabrikā, «Laimā», «Kaijā», tabakas fabrikā Nr. 1, «17. junijā» u.c. 23. marta šāds koncerts notika fabrikā «Uzvara». Koncertā piedalījās Stalina premijas laureati E. Pakule un A. Daškova.

Jauno mākslinieku koncerts

Aizvadīto koncertu vidū ievēribu pelna simfoniskais koncerts, kurā piedalījās Padomju Latvijas jaunie mākslinieki — dziedātāja Zermene Vagnere (soprans), Pēteris Grāvelis (baritons) un diriģents Edgars Tons. Programā bija uzņemti Calkovska simfoniskie darbi un operu arijas. Z. Vagneres izpildītās Līzas arija no operas «Pīkā dāma» apliecināja jaunās mākslinieces emocionalo spēku. Klausītāji guva labāko pārliecību par dziedones teicamajiem balsis dotumiem, par tīkamo tembru, labi skolojošās techniku un diktīcijas precizitāti. Būtu svarīgi rast vēl izlīdzinātākas reģistrū pārejas, no apāļot patskana «i» skanējumu. Atzinību pelna arī Pētera Grāvela dziedājums (Jelecka arija no operas «Pīkā dāma»). Roberta arija no operas «Jolanta». Kuplajai un pilnskanīgajai balsij liejs valdzīnās spēks, taču gribētos dzirdēt vēl atraisītāku muzikalo priekšnesumu. To dziedonis iegūjis līdz ar liegāka piano izveidošanos. Šimbrījam viss dziedājums krāsots specīgās forte krāsās, bet dinamisko kontrastu trūkst.

A. Vaičārājs

Artura Lapīna dekoracijas operai „BORISS GODUNOVĀS”

GIRTS VILKS

Padomju varas nodibināšanas mūsu republikā pavēra latviešu māksliniekus neierobežotus attīstības apvāršņus. Padomju dzīve izrāva māksliniekus no mietpilsoniskā seklīma un apsīkuma, izvirzīja viņu darbu visas sabiedrības uzmanības degpunktā, spārnojās gleznotājus, grafikus, dekoratorus, tēlniekus jaunu atbildīgu uzdevumu veikšanai. Viens no tādiem māksliniekiem, kura talants pilnos ziedos uzplauka un ieguva jaunu plašu vērienu, ir LPSR nopeinīem bagātai mākslas darbinieki. Stalina premijas laureats Arturs Lapīns.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Skatuve prasa no gleznotāja ātru un veiklu darbu, lokā fantazijs, bagātu izdomu, atjautīgu dažādību. Dažreiz blakus garīgam možumam nepieciešama arī fiziska izturība, jo tieži vien dienas ir daudz par išu un jāņem palīgā naktis, lai dotu to, kas māksliniekam jāsniedz skatuvei.

Ja zinām, ka teatra māksla ir dažādu mākslinieku radošu grību sinteze, kas tiek mērķtieci organīzēta un virzīta uz vienu gala mērķi — i z rā dī, tad dekorators ir viena no galvenajām šā kopējā orķestra balsim. Kā izrādes līdzradītājs viņš nevar apmierināties ar to, ka, izslījis autora remarkas, kur atzīmēta notikuma darbibas vide, dos šīs vietas labāku vai slīktāku glezniecisku ilustrāciju. Dekoracija nav tikai fons, ilustrācija; tai radoši, patstāvīgi jārūnā uz skatītāju, jābūt, kā sakā, dīnamiskai. Dekoratoram jārada darbibas norisei, izrādes idejai, aktieru spēlei, vizuālās gleznotājām, kas aktivīgi iedarbojas uz skatītāju, rada vajadzīgo noskanu, vajadzīgo elpu. Tāpēc skatuves gleznotājām sākī jāiepazīst ar dramatisko darbu. Viņam jāzina šī darba ideja; viņam jāizpēti laikmets, kurā darbība notiek, jāizpēti sociālie apstākļi, kas izsaucīti dramatisku cīnu; jāpārīzina laikmetā stils. Viņš tas prasa ne pārtrauktas studijas.

Dekoratoram jābūt arī tehnikim; jāizdomā, kā atrisināt vienu vai otru uzībūvi, vai pārbūvi, jo citādi dzīves iestenība dažām labām skaitām iecerētām, kas aktīvi iedarbojas uz skatītāju, rada vajadzīgo noskanu, vajadzīgo elpu. Tāpēc skatuves gleznotājām sākī jāiepazīst ar dramatisko darbu. Viņam jāzina šī darba ideja; viņam jāizpēti laikmets, kurā darbība notiek, jāizpēti sociālie apstākļi, kas izsaucīti dramatisku cīnu; jāpārīzina laikmetā stils. Viņš tas prasa ne pārtrauktas studijas.

Dekoratoram jāpārīzina apgaismojums, jāzina attiecīgā laikmeta kostīmu piegriezums, ieroči, butaforijas. Vārdu sakot: teatra dekoratorā apvienojas gleznotājs ar domātāju, amatnieks ar mākslinieku.

Arturā Lapīnā lieliski saliedējušas viņa spīdības. Spōžkie latviešu padomju mūsdienu dekoratīvās mākslas paraugi jāmeklē Operas un baleta teātri, «Kraza Igorā», «Faustā», «Laimā» un vēselā vīrnē citu inscenējumu. Lapīns pratis lieliski atbalstīt dramatisko domu. Viņam ir tiekšme uz grandiozitati, monumentalitati, taču nekur ne pārkāpot realitātes robežas. Realās formas, svaigais gleznieciskais kolorits, atjautīgais liniju vedums vienmēr ir vīscīšķā sakārā ar operas idejisko saturu. Dekoracija it kā palīdz uzskaņām iezījut un pārdzivot šo saturu, atbalsta to.

Lapīnam ir laba gaume, mēra izjūta. Tā viņam neļauj izplūst pārliecīgā liekāvārībā, detaļu pārbātībā, kas skatītāju drīzāk izklaidētu, nekā radītu vēlamo noskanu; bet tā neļauj palikt arī par skopuli, kas aizliegtu vienā otrā vietā izšķērdīgu krāsu ziedu; viņš ar apzinātu mērķtiecību dod tieši tik, cik vajadzīgs.

Dzelzceļnieki pošas dziesmu svētkiem

Nekad vēl kulturalais darbs Jelgavas dzelzceļa kopsākās nodaļā nav bijis tik spriegs kā tagad. Aktivākais rosinātājs šai zināmā iestāžā ir gatavošanās dziesmu svētkiem. Nesen nodibinātais viru koris jau iestudējis lielāko dalu svētku programmas pārēdošās dziesmu. Mēģinājumi notiek katru sekmadienā.

Savu pirmo koncertu Jelgavas dzelzceļnieku koris paredzējis sniegt 1. Maija svētkos. Koris koncertēs arī attālākās lauku stacijās.

Deju kolektīvu komēgīnājums

Pagājušo svētdien Rīgas rajona kulturas namā notika deju kolektīvu komēgīnājums. Tajā piedalījās pāri par 50 dalībnieku no Kemeru pilsētas un Salaspils, Mārupes, Bergu un Augšciema kolchoziem. Komēgīnājumā dejotāji mācījās un atkārtoja visas dziesmu svētku repertuara dejas. Vislabāk komēgīnājumā bija sagatavojusies Augšciema kolchoza «Uzvara» rīts kolchoznieki.

Edgars Tons pie simfoniskā orkestra dirigēta pults pilnībā pierādīja, ka mūsu nelielajai orkestra dirigētājai saņēm aug jauns spējīgs talcīneks. Jauņā dirigētāja žests noteikts, skaidrs. Neiņā pieredze atbildīgajā operas un baleta teatra dirigētāja darbā devusi rutinētāku stāvu, radījusi lielu progressu jaunā mākslinieku attīstībā. Calkovska 5. simfonijas un «Frančeskas da Rimini» atskanojums apliecināja, ka dirigētājs ne tikai droši pārvalda atbildīgās partiturās, bet spēj to atskanojumā ielikt dzīlas izjūtas. Brīžiem varēja iebilst pret dažām tempu izvēles klūmēm (piem., 5. simfonijas finalā triumfējošo ievadu temu gribējās dzirdēt daudz apvaldītākā, majestatiskākā tempā).

Koncerts pierādīja, ka aug jauna padomju latviešu muziku audze, kurai arī uz priekšu jānovēl uzņēmība stāties ciešā saskarē ar plašām klausītāju māsām, tā gūstot pieredzi praktiskajā muzicēšanas darbā, smelot ierosmi tālākai profesionalās meistarības veidošanai.

A. Vaičārājs

Padomju varas nodibināšanas mūsu republikā pavēra latviešu māksliniekus neierobežotus attīstības apvāršņus. Padomju dzīve izrāva māksliniekus no mietpilsoniskā seklīma un apsīkuma, izvirzīja viņu darbu visas sabiedrības uzmanības degpunktā, spārnojās gleznotājus, grafikus, dekoratorus, tēlniekus jaunu atbildīgu uzdevumu veikšanai. Viens no tādiem māksliniekiem, kura talants pilnos ziedos uzplauka un ieguva jaunu plašu vērienu, ir LPSR nopeinīem bagātai mākslas darbinieki. Stalina premijas laureats Arturs Lapīns.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulptori, iejušu portretistu. Burzuažas valdonības gados viņam nebija iespējams sevi parādīt lielākās formās. Tagad samērā nelīga laikā no viņa izveidojies viens no mūsu labākiem skatuves gleznotājiem.

Arturu Lapīnu esam pazinuši kā skulpt

VISPASAULES MIERA PIEKRITĒJU KONGRESA PASTĀVĪGĀS KOMITEJAS SESIJA

Stockholmā no 15. līdz 19. martam notika Vispasaules miera piekrītēju kongresa pastāvīgās komitejas trešā sesija. 150 uz sesiju ieradušies delegati pārstāvēja valstu lielāko daļu un liekākas starptautiskās organizācijas, kas pievienojušās Vispasaules miera pie-

kritēju kongresam. Sesijas dalībnieki noklausījās un apsprieda pastāvīgās komitejas generalsekretāra Zana Lafita ziņojumu. Debatēs stāpdaudzajiem runātājiem spīgu runuteicā ari Padomju Savienības pārstāvis Ilja Erenburgs.

Sesija apsprienda un pieņema sīcinājumu par atomenerģu aizliegšanu un aicinājumu sasaukt otru Vispasaules miera piekrītēju kongresu 1950. gada pēdējā ceturksni Itālijā. Sesijas pēdējā sēdē pieņema ar lēmumu organizatoriskos jautājumos.

Par mieru visā pasaule

A. FADEJEVA RUNA MASU MITINĀ STOKHOLMA

Miera aizstāvēšanas mitinā Stockholmā Padomju miera aizstāvēšanas komitejas delegacijas vadītājs A. Fadejevs savā 18. marta runā teica:

Dārgie draugi! Izmantoju šo gadījumu, lai nodotu Zviedrijas progresīviem kulturas darbiniekim un visiem godīgiem pilsoniems, kas stāv par mieru, sirsingus sveiciens no Padomju miera aizstāvēšanas komitejas.

Savu sveicienu es nododu vispirms miljoniem Zviedrijas vienkāršo cilvēku tāpēc, ka tieši viņi, vienkāršie cilvēki, ir miera galvenais balsts. Tas ir viņu darbs, vienkāršo cilvēku darbs, kas rada katras iestānā kulturas pamatu. Tie ir viņi, vienkāršie cilvēki, kas ir labāko nacionālo tradīciju un nacionālās neatkarības pirmie aizstāvji. Viņi ari tagad ir istīta humanisma nesejī, jo mūsu dienās vairums privileģētu cilvēku ir atteikušies no humanisma, taču humanisms allaž dzīvo tautas sirdi kā dzirksts kramā.

Gadās apstākļi, kad šī dzirksts uzziesmo ar neredzētu spēku. Ir daudz iemeslu, kas ļauj spriest, ka mēs dzīvojam tieši tādā laikā.

Mantkārīgu cilvēku grupas Eiropā un Amerikā, ko mudina no vīnpus okeana vissiaprākā un necilvēcīgākā no šīm grupām, pavism atklāti gatavojas uzlabot savu stāvokli ar jauna kārtu palidzību.

Tai vietā, lai uzlabotu savu valstu tautu materialos un kulturas apstākļus, šīs privileģētās grupas nodarbojas ar nedzīrdētu brunošanās sacensību, gatavojot arī tādus ieročus, kas draud iznīcināt miljoniem sieviešu un bērnu, veselās pilsētas, visu civilizāciju. Pārmērī uzdzīstiem budžetiem seko nodokļi, augstas cenās, zema darba alga, kas viss gulstas kā smaga nasta uz lieju un mazo valstu tautu pleciem.

Tai vietā, lai sniegtu tautai izglītību, ieviestu cilvēcības cēlos ideālus, draudzību starp lielām un mazām nacijs, dibinātu uz nacionālās kulturas cīņas, — avizes, radio un kino, kas atrodas mantkārīgu cilvēku rokās, draud veselām tautām ar karu, cildīja cilvēku masu iznīcināšanu ar atoma un ūdeņraža bumbām, sludina rašu un nacionālo nāudu vai arī nacionālo nihilismu zem Eiropas savienoto valstu vai Vispasaules valdības modernā kāroga, vaj ari citas valdīšanas formas, kad stiprākās tautas pavergo vājākās, apdzied gangsterus, varmākas, slepkavas, morali pagrimušos cilvēkus — ar

nolīku tautā attīstīt zemiskus instinktus, kas noder laupīšanas karam.

Nay bijis vēl tāda laika vēsturē, kad visu valstu vienkāršo cilvēku, visas pasaules progresīvo un godīgo cilvēku moralos spēkus būtu tik nepieciešams apvienot, kā tas ir šodien, pret šiem izvērtušajiem kara un cilvēknīdēju spēkiem.

Es esmu laimigs, ka varu pārstāvēt te, starp miera aizstāvjiem, vienu no vislielākajiem, visdrošākajiem miera spēkiem — dīzo padomju tautu un tās kulturas darbiniekus.

Tiesa, ir tādi laikraksti (kā stāsta, tādi ir ari Zviedrijā), kas apgalvo, ka Amerikas Savienotās Valstīs un Eiropas valstis, ko ietver Maršala plāns, ir spiestas apbrūpoties tāpēc, ka no Padomju Savienības puses tām draud agresija. Stāsta, ka pat mierīlligajai Zviedrijai draud šī agresija. Lai nelietotu asus izteicēnus, pateikšu tīkai: «Pieteik melot, kung! Jūsu propagānā ir vairāk jaunuma neka gudribas; tā ir domāta nepieredzējušiem un maz informētiem cilvēkiem.»

Miers bija uzrakstīts uz jaunās Krievijas karoga no tā paša briža, kad tā piedzima 1917. gada oktobri, un visā jaunās Krievijas pastāvēšanas laikā mās vēlējāsies un vēlamies tikai mieri. Nay mūsu vaina, ka no pašas pirmās mūsu pastāvēšanas dienas un līdz pat pēdējiem gadiem mūsu tautas kļuva par agresijas objektu, kapitalistisko valstu apvienoto spēku agresijas, atsevišķu kapitalistisko valstu un to grupu agresijas, atklātās vai aizplivurotas agresijas — visādu provokāciju vēlā, vaj attīstot graujošo darbību valsts ieķšēnē.

Mēs bijām spiesti aizstāvēties. Visai pasaulei zināms, ka mēs esam aizstāvējušies ne bez panākumiem. Visai pasaulei zināms, ka mēs ne tikvien esam nosargājuši savu brīvību un neatkarību, bet pēdējā pasaules karā palidzējām daudzām Eiropas tautām atbrīvoties no apspiedējiem un, nevērojot zaudējumus un kara postijumus, mēs ar savu mierīllīgā darba palidzību esam atkal pacēluši mūsu valsts saimniecību un kulturu vēl augstāk nekā pirms kara.

Tagad pat tāds cilvēks, kas agrāk neticēja mūsu mierīlligumam, saprot, ka mums nav nekādas intereses karot. Mēs dzīvojam arvien labāk un labāk. Sākot ar 1947. gadu, mēs trīs reizes pāzemīnājām produktu un preču cenas un turpmāk pāzemīnāsim tās arvien vārāk. Reakcionaras avizes citās valstis

šo faktu neklusē, lai vienkāršie cilvēki neticētu, ka dzīve Padomju Savienībā kļūst arī vēl tāda laika vēsturē, kādā maršalizētājās valstis dzīve kļūst arī vēlāk.

Mēs mūsu bēriem ievedam vispārējo septingadīgo izglītību. 1949. gadā pie mums skolas mācījās 36 miljoni bērni. Vārdu sakot, mums ir visi priekšnoteikumi ar tīcību skaitīties nācotinē.

Tikai tie spēki shicas uz karu, kam nav nācoties, kas nespēj attīstīties uz mierīgas sacensības pamata, kas cer aagresijas palidzību uzlabot savu nevisai labu stāvokli.

Kā var Padomju Savienība draudēt citām valstim un tautām, ja pati tā ir deaudzēcība apvienība, ja tāja apvienība ap 60 līeo un mazo nāciju? Ja Padomju Socialistisko Republiku Savienība nebūtu uzcelta uz vienīdzības, uz mazo un lielo naciiju savstarpējās ciepas pamata, tā jau sen sabrukta. Tiesi te slēpjās Padomju Savienības starptautiskās politikas spēks, ka tās pamata ir katras valsts nacionālās neatkarības, nacionālās kulturas cīņa — vīnīga, vaj ari valsts ir liela, vaj maz inforācijām cilvēkiem.»

Padomju Savienība negrib uzspiest un neuzspiedis savu dzīves iekārtu citām tautām.

Bet padomju cilvēki nekad nepieejas, lai vīnus iedzītu tādā stāvoklī, kādā atrodas daudzas Eiropas valstis, kad vīnām ar varu uzspiež tā saucamo «amerikānu dzīves veidu», vai «amerikānu domāšanas veidu».

Vēstures pieredze rāda, ka neko nevar citai tautai uzspiest ar varu, ja pati tā tauta nav pie tā nākusi pēc savas pieredes. Tauta neizprot to, kas tai sevēs, un vārnīka agri vaj vēlu tiek sodīts.

Jautājumā par mieru mēs esam gatavi sadarbīties un sadarbojāties ar cilvēkiem, kas nepiekrit mūsu domāšanas veidam, bet kas patiesi stāv par mieru, kam dārgs nacionālais gods, savu valstu neatkarība, un kas nav ar mieru pārīdot to par lēcu viru no amerikānu ubagu dāvanām.

Mēs esam iesojuši tādā periodā, kad visu godīgo cilvēku kopīgas pūles miera aizstāvēšanai patiesām spēj to aizstāvēt. Tautām ir laba atmiņa. Un pat vislabākākās tautas spēj būt draudošas savā niknumā. Uz mēģinājumu izraisīt karo tautas var atbildēt ar baru sodu pašiem kara kurinātājiem. Lai kara kurinātāji to atcecas. Par draudzību tautu starpā miera vārādā! Par mieru visā pasaule!

Vispasaules miera piekrītēju kongresa pastāvīgās komitejas trešās sesijas rezolūcija par starptautisko miera premiju nodibināšanu

Vispasaules miera piekrītēju kongresa pastāvīgās komitejas 3. sesijā vākar pieņema rezolūciju par starptautisko miera premiju nodibināšanu.

Rezolūcijas teksts:

«Saskaņā ar attiecīgiem lēmumiem Vispasaules miera piekrītēju kongresa

pastāvīgā komiteja ievēlēja žurijs starptautisko miera premiju piespriešanai. Šai žurijs ievēlēti: Pjetro Nenni (Itālija) — priekšsēdētājs, Kotonas kundze (Francija) — priekšsēdētāja vietniece, profesors Bernalis (Anglija) — priekšsēdētāja vietnieks, Borsari (Bra-

zilija) — sekretārs, Go Mo-žo (Kinas tautas republika), Rokvels Kents (ASV), Vanda Vasilevska (PSRS), Mukaržovskis (Čehoslovākija), Marika Šernsteife (Zviedrija), Antuans Tabets (Lībāna), Gabriejs d'Arbusē (Francūzija). Rietumafrikā.»

KAS NAV NOPĒRKAMS PAR DOLARIEM

Padomju Savienības bibliotekās un muzejos glabājas miljoniem rokrakstu un vēstju, kuru autori ir ievērojami zinātnieki, sabiedriski darbinieki, rakstnieki, mākslinieki. Nodzeltējušas lapas dzīvām, nemirstīgām acīm uz mums raugās pagātne. Kad iznāk jaunā izdevuma kāda klasika raksti, redaktori lapu pa lapai, rindu pa rindai pēli manuskrītus, un neskaidrās vietas rod jaunu iztulkojumu. Vēstules lauj dzīlāk iestādīties radišanas procesos, rakstnieka vai zinātnieka uzskatos, sabiedriskās attiecības. Dažā maza lapja nav samaksājama ne ar kādu zeltu.

Franču tirgoņi, kas nesen izpārdevuši Alfonsa Dodē rokrakstus un vēstules, acīm redzot domā citādi. Nācīas gods vīnem liekas tukša un smieklīga lieta, kurpretīm tautām un vērtīgs ir dolars. Ilja Erenburgs savā komēdijā «Lauva laukumā» visai krāsaini parādījis veiklu amerikānu biznesmenu, kas kādā Francijas pilsētā grib nopirkt gadīsimtiem vecu akmens lauvu, cerēdam ar labu pelnu to pārīdot saviem tautīšiem. Un pilsētas varavīri ir priešīgi pārdevēji, tikai amerikānis izrādās beigās blēdis, un tauta spriež savu tiesu. Eiropas buržuaža at mieru pārīdot visu, un amerikāni labprāt uzpērk visu. Padomju lidojās Christalovs, kas Italijā tīcīs ar amerikānu lidojājiem, stāsta, ka vīnās interesē tikai viens — cik maksā, cik vērtīgs tas vaj cīts slavenās itālu senās mākslas priekšmeti. Uz cik dolariem aplēsta Rafaela glezna? Un par cik to varētu pārīdot vīnus okeāna? Tāda pīseja, protams, padara iespējamus visdiņainākos veikalus. Angļu lords pārīdot amerikānu zīpiju putu karalim senču pilī ar vīniem dinastijas spokiem, franču socialnodevēji aizlaiž pasaule Dodē rokrakstus un vēstules. Alfonsa Dodē aprakstītais lielais lauvu medīnieks Tartarens no Taraskonās paša stāstos ir pasakains varonis, minchauzenisks plāpa, kas pats beigās sāk noticēt saviem varoņdarbiem. Bet vīnās ir dzīvs, kustīgs provansietis, jautrs dienvidnieks, cilvēks, kas saprot arī humoru, cilvēks, kas aizrauji. Vai Bluma un Šumanās sugas nodevēji paši tie tam, ko vīni sarunā par demokrātiju, civilizāciju un mieru? Taču ne mīkli. Vīni labi zina, kādu Judasa darbu vīni strādā, un tādā riebums, ko tie iedzīvē, aug augumā. Mēs smejamies kopā ar Tartarenu, mūs aizkustina «Vēstules no manām dzīrāvām», mēs uzmanīgi vērojam dzīves pretīšķības romānu «Fromons jaunākais un Rislers vecākais», pārlasām citus Dodē darbus. Nav vīnās nekāds revolucionārs, Rainis pagājušā gadsimtena beigās nosauca Dodē par «organistu, kurš palicis uzticīgs sen sagruvušā franču karalu valsts varenībai», bet vīnā labākās grāmatās atrodam dzīves patiesību, lielu sīrsnību, meistara prasmī. Gribot vai negribot vīnā spiests kāgiem uzstāties arī pret karaliem. Mēs tāda cilvēka mantojumu saglabāt, un izmanto tautas labā.

Padomju cilvēks nepārceno Puškinu un Nekrasova rokrakstus, Rimska-Koršakova partituras, Repina gleznas dolāros. Nenoguruši savā lalkā kapitalistisko zemu aviāzioni skandinājā, ka boļševiki pārdevuši pusī Ermitāžas gleznu, visus slavenos Rembranta darbus. Drīz vīni turisti bija spiesti pārīlecināties, ka Rembranta gleznas atrodas savās vietas un ka muzeja krājumi pieauga. Pagājušā vasarā ar Zani Grīvu un nelaiki Aleksandru Čaku

mēs redzējām Leningradas Ermitāžā, ar kādu izrautību padomju cilvēki — veci un jauni, strādnieki, zemnieki, karavīri, inteliģenti vēroja, apbrīnoja, pētīja krievu un Rietumeiropas klasiku gleznas. Faisti bija gribējuši iznīcināt Leningradu, bet varonīgā plīšēta bija saglabājusi savus dārgumus, ziedodama par temi daudzas dzīvības, un ikviene cīla sīrīs sājuta dzīļu apbrīnu un pateicību, kas nav aplēšama dolars.

Francijas valdība esot 1950. gada bužetā no lēmumi vecmeistarū un mūslaiķu gleznu iegādēt simts miljoni, franču, bet ekonomists tūlin aizrāda, ka tāris visprastāko kurpiju Parīzē maksā trīs tūkstoš franku, un prāvā suma pārvērtēs zīpiju burbuli. Pazīstamais gleznotājs Žorzs Ru pirms pāris gadiem mantojis tālākā komēdijā Volara 315 savu gleznu. Ko jēsākt ar tādu gūzmu? Lai nenokristu vīna darbu cena, Ru notara un kinochronista klātbūtnē visu mantojumu sadzinājis, un palikušo gleznu cena nādroši vīni būs cēlūs. Kafiju sagāzīja, kartupeļus aplej ar petroleju, gleznas ir eljainas, tās deg pašas. Kartupeļu un kafijas kāro izsalkušas mātes, bet plantatori un fermieri nedomā par izsalkušiem, premijas vīni saņem par neapsētīiem tirumiem, un mākslinieks sadedzīna savas gleznas. Tā ir drausmīga un aicīrīga pasaule, kur buržuažas elka dievs ir dolars. Morganu bibliotēku, raksta Landbergs grāmatā par 60 Amerikas dzīmītām, esot senās Ēģiptes un Griekijas papirusi, Sellija un Swifta rokraksti, bet kas tos redz un kam tie kalpo? Tur iekļūst retais, tur grāmatā un glezna nav domāta tautā.

Padomju Savienībā visas vērtības, visas idejas, vīni latānti kalpo tautai. Bezgalīgas laužu straumes plūst ik dienas pa Ermitāžas un Tretjakova galerijas zālēm. Bibliotekas un muzeji atver savus fondus strādniekiem, kojchozniekiem, skolu jaunatnei. Un tālā ja tie laiki, kad vērtīgas grāmatas un meistaru gleznas cara imperijā bija pieejamas tikai lielajos centros un nomālēs valdīja tūmā. Visu apgabalu un rajonu mākslas vērtību krātuvēs iestāra smāzīgas.

Padomju Savienībā visas vērtības, vīni latānti galu galā nav nekāda liela liepta. Bet tā izraisa pārīdomas par visu to, ko kapitalistu zemēs pārīdot un pārīk. Miljoni, monopolisti par dolariem ir sapirkusi kulturas vērtības, kas vīniem pīlnīgi liekas un kuru dzīlākā jēga vīnu tumsonīgajiem nodomiem pīlnīgi pretēja un kaltīga, bet kas vīniem nepiešķiras, lai vīnu namī legūtu ārējo kult

